

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การศึกษาทางวิชาการเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้เพื่อเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 80 (3) กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในนโยบายด้านการศึกษาที่รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 23)

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจภายในสถานศึกษา (กมล ภูประเสริฐ, 2545, หน้า 7-9) หลักการและแนวคิดของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ 3) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา 4) มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ คุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา การบริหารงานวิชาการ จึงนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารโรงเรียน แต่การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนจะมีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ

หลายประการ(สุรศักดิ์ ปาเส, 2546, หน้า 26-27) การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจของโรงเรียน ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการจะต้องครอบคลุมกิจกรรมในทุกด้านที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้ 1) การวางแผนงานเกี่ยวกับวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2)การจ้ดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น การกำหนดรายวิชา การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน 3)การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกการส่งเสริมการจัดหลักสูตร โปรแกรมการศึกษา 4)การวัดและประเมินผล(ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 3- 4)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559ได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ มีการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนและจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อเชื่อมระบบและซอฟต์แวร์ รวมทั้งสนับสนุนการให้ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาแก่สถาบันทางสังคม ชุมชนและประชาชน ดังนั้นเทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา การสร้างกระบวนการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาคนและสังคมเนื่องจากเทคโนโลยีปัจจุบันเอื้อต่อการจัดการศึกษาทุกระบบ รวมทั้งการประยุกต์ใช้งานกิจกรรมสนับสนุนการศึกษาอื่นๆ ด้วย ยุคสมัยนี้เป็นยุคแห่งการติดต่อสื่อสารแบบไร้พรมแดนอย่างแท้จริง ทำให้โลกแคบลง สามารถดำเนินการติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก ยิ่งสังคมเปลี่ยนแปลงไปมากเพียงใด เทคโนโลยีก็เข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศยิ่งมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น การศึกษาไม่ได้จำกัดให้อยู่เพียงในห้องเรียนเท่านั้นแต่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในทุกเรื่องทั้งที่เป็นความรู้ทางวิชาการ โดยทั่วไป ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยได้ทุกที่ทุกเวลา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศว่ามีความจำเป็นต่อกระบวนการบริหารการศึกษาทุกระดับ โรงเรียนจะดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการพัฒนาระบบสารสนเทศจึงได้จัดอบรม

ผู้บริหารโรงเรียน แล้วไปขยายผลในโรงเรียนของตน จากนั้นจึงได้มีการจัดระบบสารสนเทศขึ้นภายในโรงเรียน ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศคือ ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารงานที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน การตัดสินใจต่างๆ ต้องอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสม การปฏิรูปการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้โดยดำเนินงานตามที่กำหนดเป็นกฎหมายการศึกษาของชาติทั้งนี้ “เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” จะเป็นศาสตร์สำคัญแขนงหนึ่งของการปฏิรูปที่จะช่วยปรับปรุง พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาของชาติให้บังเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพได้ การปฏิรูปการศึกษา โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นฐานสำคัญของการปรับเปลี่ยนต้องส่งผลโดยตรงไปสู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและช่วยกันขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานให้ก้าวสู่เป้าหมายโดยรวมได้ในอนาคตโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545, หน้า 85)

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559 ยุทธศาสตร์ที่ 1 มีการสนับสนุนการยกระดับความสามารถของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้ ICT เพื่อให้ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการศึกษาอบรม และศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างแรงจูงใจและโอกาสความก้าวหน้าในสายงาน (Career path) ที่เหมาะสม ให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการ พัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้ผู้สอนมีการพัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยใน การเรียนการสอน สร้างกลไกความร่วมมือกับภาคเอกชนในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร เพื่อตอบสนองของความต้องการของตลาดแรงงาน หรือสร้างนวัตกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาและใช้งานซอฟต์แวร์แบบเปิดเผยรหัส (Open Source) รวมทั้งการใช้ ซอฟต์แวร์แบบมีลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย และผลักดันการบริหารจัดการเรื่องลิขสิทธิ์ในการพัฒนาตลอดจนถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้เป็นของกระทรวงศึกษาธิการ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในการช่วยแก้ปัญหา ทางด้านการศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ การบริหารจัดการโรงเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเอา เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนต่างๆ และการพิมพ์เอกสารรวมทั้งใช้ในการ ประมวลผลเพื่อจัดระบบข้อมูล ในการบริหารงานวิชาการนั้นก็นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดทำข้อสอบ ทำสถิติต่างๆ เกี่ยวกับด้านวิชาการ ซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดิน โดยมีงานวิชาการเป็นงานหลัก และสำคัญที่สุด ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน จำเป็นต้องจัดเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน ปัญหา อุปสรรค ในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา ก็จะมีการกระจายโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการศึกษา มีสถานศึกษาจำนวนหนึ่งที่โทรศัพท์ยังเข้าไม่ถึง และคอมพิวเตอร์ยังไม่มี หรือมีแต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ และที่มีอยู่ก็ขาดการบำรุงรักษา รวมทั้งไม่อยู่ใน สภาพที่ใช้การได้ แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะคู่สายโทรศัพท์ ยังมีบริการไม่ทั่วถึง อาจจะเป็นไปได้ว่าสถานศึกษาเหล่านี้อยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกล ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องรีบดำเนินการเพราะเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ระบบอินเทอร์เน็ต สถานศึกษาบางแห่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารในระดับเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็น รูปธรรมที่ชัดเจน ผู้บริหารจะต้องได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารเพื่อให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่จะนำมาพัฒนาการบริหารจัดการบริการทางการศึกษา (เบญญา ลัพโส, 2550, หน้า 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ของภาครัฐภาคเอกชนทั้งสายสามัญ โดยสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ซึ่งมีภารกิจสำคัญในการ ขับเคลื่อนการศึกษาให้แก่เยาวชนการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งการ บริหารงานวิชาการจะต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันเพื่อให้ งานบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งปัญหาที่พบบ่อยคือ ระบบข้อมูลไม่ตอบสนองความต้องการ

ของผู้รับบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนขาดความสมบูรณ์ในเรื่องของความถูกต้อง ความครอบคลุม ความทันสมัย และสาเหตุที่สำคัญอย่างมากคือ ครูขาดการใช้สื่อ โดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยีซึ่งเด็กในระดับมัธยมศึกษามีความจำเป็นต้องสืบค้นข้อมูล เรียนรู้โลกกว้าง การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นปัจจัยในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบที่สามารถพบเห็นได้เช่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย ครูขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทั้งนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความเข้าใจและทักษะการทำสื่อ ICT มาบูรณาการ ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับมีจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางงานวิชาการไม่เพียงพอ บุคลากรที่มีอยู่ก็มีความรู้ความชำนาญในด้านการใช้งานน้อยไม่เห็นความสำคัญกับเทคโนโลยีสมัยใหม่จึงส่งผลให้ความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียนยังไม่ทัดเทียมสากลการสื่อสารบางครั้งผิดพลาดและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3, 2558, หน้า 16)ซึ่งมีงานวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานีเขต 3 ทั้งด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการการค้า เนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอนการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ด้านที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุดตามลำดับคือ การวัดและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการและการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลจากการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนะสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในการวางแผนการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ อันจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับใด
3. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความแตกต่างกันหรือไม่
4. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความแตกต่างกันหรือไม่
5. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่
6. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่

7. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่

8. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่

9. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีลักษณะอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน

6. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน

7. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน

8. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน

9. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับโรงเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานวิชาการอย่างมีระบบเพื่อเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการเข้าสู่โรงเรียนที่มีมาตรฐาน

3. ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานของโรงเรียนต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ และแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 5-6) ดังนี้

1.1 การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 546 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 182 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการจำนวน 182 คนและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 182 คน จาก 182 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559จำนวน 369 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 123 คน คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการจำนวน 123 คนและครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 123 คน จาก 123 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มและกำหนดอัตราส่วน ผู้บริหารต่อครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการต่อครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในอัตราส่วน 1:1:1 โรงเรียนหนึ่งโรงเรียนจะประกอบด้วยผู้ที่ตอบแบบสอบถาม 3 ตำแหน่ง คือ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ

3.1.1.3 ครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.1.2 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

3.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปี

3.1.3 ขนาดของโรงเรียน

3.1.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม

สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน ดังนี้

3.2.1 การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

3.2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

3.2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.2.4 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

3.2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- 3.2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 3.2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 3.2.8 การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 3.2.9 การนิเทศการศึกษา
- 3.2.10 การแนะแนว
- 3.2.11 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน

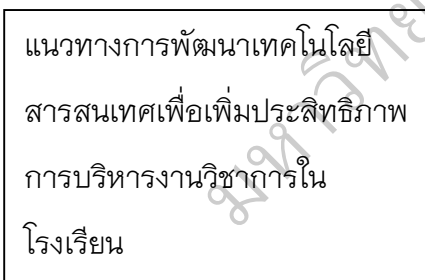
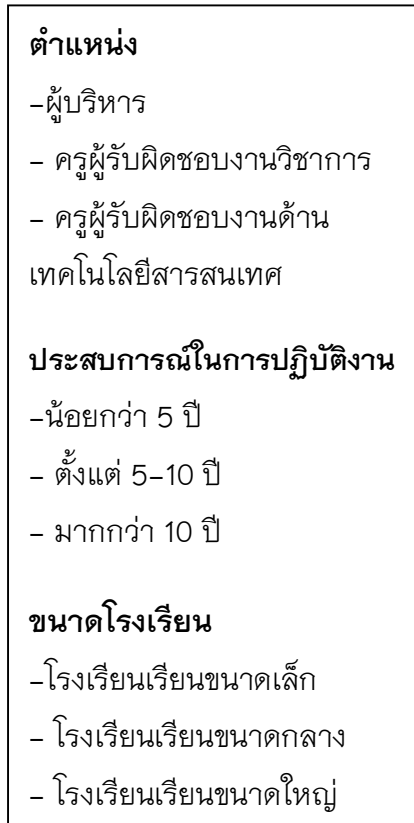
การศึกษา

- 3.2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 3.2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 3.2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 3.2.15 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 3.2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 3.2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

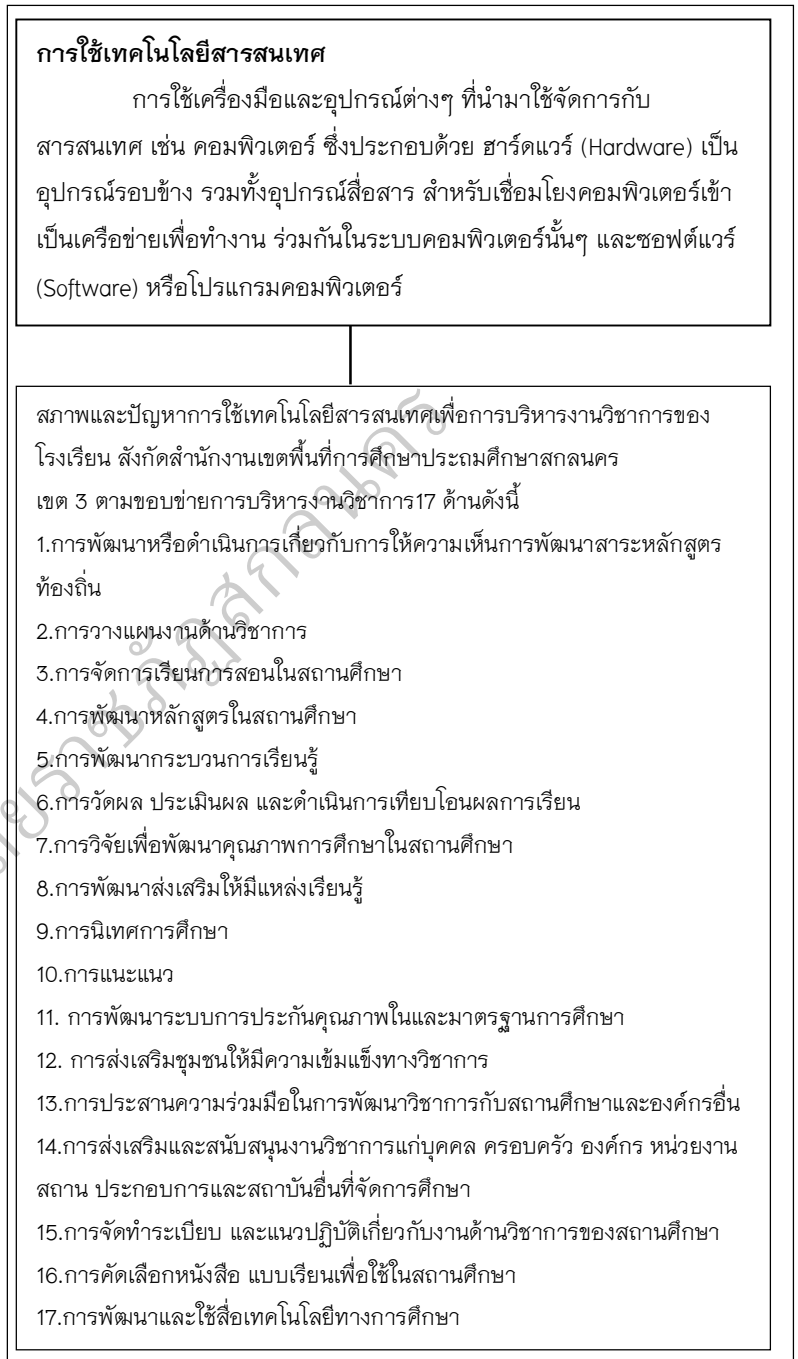
กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามกรอบงานหลัก 17 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 5-6) ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้งานวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้จัดการกับสารสนเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ (Hardware) เป็นอุปกรณ์รบบข้าง รวมทั้งอุปกรณ์สื่อสาร สำหรับเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าเป็นเครือข่ายเพื่อทำงาน ร่วมกันในระบบคอมพิวเตอร์นั้นๆ ซอฟต์แวร์ (Soft ware) หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการที่สอง ซึ่งก็คือลำดับขั้นตอนของคำสั่งที่จะสั่งงานให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน เพื่อประมวลผลข้อมูลให้ได้ผลลัพธ์ของการใช้งาน และระบบ (Network) ระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบคือ การเชื่อมต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ทำให้เกิดการสื่อสารซึ่งเครือข่ายทำหน้าที่ในการส่งข้อมูลเสียงหรือภาพ จากอีกที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยอาศัยเครือข่ายและอุปกรณ์อื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย ความคล่องตัวในการทำงานทุกๆ ด้านและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ โรงเรียนในการพัฒนาส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามขอบข่ายละการกิจการบริหารงานวิชาการ 17 ด้านประกอบด้วย

2.1 การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้น หรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ และจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติมจัดทำคำอธิบายรายวิชา

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการหมายถึง การรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาหมายถึง การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนรู้

2.4 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาหมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตร โดยจัดทำสาระของหลักสูตรที่ประกอบด้วย มาตรฐานรายปี/รายภาค

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

2.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติการวัดผลประเมินผล จัดทำแผนการวัดผลประเมิน และจัดทำแบบการวัดประเมินผล

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาหมายถึง การศึกษาหาความรู้ ค้นคว้าข้อมูลเพื่อพัฒนาวิชาการจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนงานประสานงานความร่วมมือ รวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.8 การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้หมายถึง การศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียน ชุมชน ทั้งในท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาละเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู โรงเรียนอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.9 การนิเทศการศึกษาหมายถึง การพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคล ให้มีคุณภาพการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง

2.10 การแนะแนวหมายถึง การจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

2.11 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์) การดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle)หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA

2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการหมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น การพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นหมายถึง การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาหมายถึง การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

2.15 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาหมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบ และจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาหมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การผลิตสื่อ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เหมาะสมเพื่อการศึกษาและการจัดอบรมเพื่อจัดทำสื่อและพัฒนาเทคโนโลยีเพิ่มการศึกษาให้กับครูและผู้เรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูจัดสื่อให้เพียงพอและหลากหลาย เพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏในการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนทั้ง 17 ด้าน โดยวัดได้จากสภาพการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน หมายถึง ปัจจัยหรือสาเหตุต่างๆ ที่เป็นเหตุให้การดำเนินการ การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเกิดการขัดข้อง ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความยากลำบากกว่าตามปกติตามขอบข่ายบริหารงานวิชาการโรงเรียนทั้ง 17 ด้าน โดยวัดได้จากปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ตำแหน่ง หมายถึง หน้าที่การงาน หรือเกียรติยศของบุคคลที่ปรากฏในสังคมแบ่งออกดังนี้

5.1 ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาราชการแทนตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบการบริหารโรงเรียนของรัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

5.2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ หมายถึงบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

5.3 ครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอนและเป็นหัวหน้าในการรับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ประกอบด้วย

6.1 ช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี

6.2 ช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี

6.3 ช่วงระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี

7. ขนาดโรงเรียน หมายถึง องค์กรที่จัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพุทธศักราช 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน

ไม่เกิน 120คน

7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน

ตั้งแต่ 121 – 300 คน

7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301 คน

ขึ้นไป

8. แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 หมายถึง การที่ผู้วิจัยนำสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาร่างเป็นแนวทางแล้วนำเสนอสมัชชาผู้เกี่ยวข้องด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 10 ท่าน แล้วนำเสนอเป็นความเรียงต่อไป